

000
000
441 21
000
26
079 09

02 22

kedelmi
ogy az
észletes
őknek
t illető,
t meg-

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
uatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1900.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

XXIX évfolyam. 6. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre	—	24 kor.
Félévre	—	12 "
Negyedévre	—	6 "
Egy órára	—	3 "

— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Kedd, január 9.

A nemzetiségi kérdés és a vármegyék.

Nagybecskerek, január 9.

(—s.) Mangra Vazul proklamációja és a vele kapcsolatban lenni látszó megyegyűlési botrányok Szeben és Hunyad vármegyékben nagyon is esztünkbe juttatják a közigazgatás reformját.

Minden külön jól értesültség nélkül is bátran állíthatjuk, hogy ez a reform benne van Széll Kálmán legközelebbi programjában, mert ennek megvalósítására már nagy többsége és még nagyobb népszerűsége is predestináltak.

Az ezeréves megyei intézménynek, mely a multban annyi érvényre hivatkozhatik, melynek még a jelenben is lehetnek jó oldalai — megbolygatása nem könnyű feladat s az új közigazgatás szervezése pedig nagyon komoly, nagyon kitűnő munka kell, hogy legyen, mert ezer éves intézmények helyébe nem lehet elhamarkodott félreformokat állítani.

Széll Kálmán kormánya azonban egyebek mellett bírja a nagy mű megalakításához okvetlenül szükséges zavartalan és zavarhatatlan parlamenti békét és munkaképességet, a nyugodt ellenzéki kritikát, mely személyes gyűlöletből és pártpolitikából nem teszi tönkre, nem akadályozza meg az ország érdekét szolgáló javaslatokat és reformokat.

Ez tehát a kellő és nálunk ritkán előforduló momentum a nagy reform létesítésére.

De nemcsak ezért érkezett el ennek pillanata, de különösen azért is, mivel a nemzetiségi agitáció újjáébredése egyenesen szükségessé és sürgőssé teszi a reformot.

Már a mérsékelt Mangra proklamációjában is azt látjuk, hogy egyenesen a vármegyékre mutat, mint a melyekben egyedül juthat érvényre a jelen körülmények között a románok, vagy általában a nemzetiségek ügye és akarata.

A megyebizottsági tagok és általában a megyei választások révén a nemzetiségi vidékeken román nemzeti programok elvi alapján akadálytalanul szervezhetnek a románok épügy, mint a többi nemzeti-ségek.

Az ezeresztendő magyar vármegyei intézmény ma néhol koponyege és mendeke kezd lenni az állam és nemzetellenes túzelmeknek.

Mi ugyan tisztában vagyunk vele, hogy ezerszerte többet nyújtunk közigazgatási rendből és jólétekből román testvéreinknek, mint Románia vagy Oroszország nyujtanának, de azért egy modern, gyors, pontos és igazságos közigazgatás csak növelné igazunknak tudatát és önértetünket velük szemben és gyengítené az agitátorok hatását a románajku népre.

És hallatlan az, ami Szeben- és Hunyadmegyék közgyűlésein történt, a teljes számban egybegyűlt román bizottsági tagok a magyar állam egységét, a magyar államhivatalnokai kart és a nemzeti érzést egyaránt sértő élehangú interpellációban követelték, hogy a megye a belügyminiszterhez forduljon a Jancu-féle gyűjtést betiltó rendelet, valamint a Jancu-perben szereplő ügyész ellen és last but not least még a budapesti lapok megrendszabályozása tárgyában is, mert azok a román nemzetet állítólag inzultálni szokták.

A román urak viseelkedéséhez, kiknek a szebeni főispán németül, a hunyadmegyei magyarul adta meg az elutasító feleletet, kommentárt nem fűzünk, de tisztán látjuk, hogy a nemzetiségek ügyes taktikája most a vármegyei rendszer hiányosságait és autonómiáját kezdi kibaszni a maga előnyére és ott akar külön államot alkotni az államban.

Nos ez ellen meg van a kellő fegyver, reformálni kell a közigazgatást.

HIREK.

Tájékoztató.

Január 11. A 29. gyalogezred zenekarának hangversenye a kaszinóban.
Január 13. Pénzügyi tisztviselők társas estélye.
Január 20. Táncestély a kaszinóban.
Január 25. Kubelík Ján hangversenye a színházban.
Február 1. Zártkörű jelmezestély a kaszinóban.
Február 3. Nyomdászok bála a kaszinóban.
Február 10. A „Polgári Dalárda” estélye.
Február 27. Kerékpár-egylet vig estélye.
A gőzfürdő mindennap reggeli 6 órától délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5 1/2 óráig; ugyanazon napokon 4-től 8-ig este urak részére is. A kád-fürdő egész nap este 7 1/2 óráig nyitva marad.

— A hadsereg köréből. A király január 1-jével a tartalékban Vinczechidy Ernő dr. megyei tb. főjegyzőt, tart. huszár-hadnagyot az 1-ső számú huszárezredtől a kecskeméti 4. számú honvédszázadokhoz helyezte át.

— Alakuló közgyűlés. Az ujonnan megválasztott városi képviselőtestületi tagok folyó hó 11-én délután 4 órára hívtak meg a városháza közgyűlési termében tartandó alakuló közgyűlésre.

— A becskereki villamos. Eddig csak arról panaszkodtak polgártársaink, hogy a mi villamos világításunk nagyon drága. Igazuk volt. Most azonban naponta érkeznek szerkesztőségünkbe panaszlevelek, melyekben olvasóink elmondják, hogy a villamos világítás mellett alig képesek dolgozni. Nekik is igazuk van. Igazuk van, mert alig van este, hogy a mi modern lámpáink folyton folyvást ne pislognának. Amellett olyan árnyalatok vannak, hogy a 16-os láng mellett alig lát az ember, míg néhány perc múlva ismét teljes fényben ragyog. Ezt az állapotot azonban rövid idő múlva, barátságos félhomály váltja fel. Hogy ez az állapot milyen kedves s főképen milyen káros hatása van a szemre, ezt nem kell fejtegetni. Ugynevezett szakemberek a mult héten azt állították, hogy az erős szél okozza a fluktuációt. Nos a tegnapi nap folyamán a legkisebb szellő sem remegtette meg a kopasz faágakat, de ezért 5 óra után a villamos ismét úgy pislogott, hogy minden írással és olvasással foglalkozó ember ott hagyta barátságos otthonát és elisietett vagy a kaszinóba vagy a

A „TORONTÁL” tárcája.

Mi is az a Muzsa.

Megnyilazott a multkor, dacos leány, egy röpké mondásával. Játszi, hideg sugár volt az a mondás, rá akart csillanni a lelkemnek egy témájára, de csak úgy pajzánul elfutott a kérdés mellett — s inkább engem sebzett. Kelek hát önvédelemre és rácsillantok én is egy melegebb, erősebb sugárral a témára; ne maradjon elta karva!

Föl hát a lelkem fegyvertárába! Előkeresem ijjamat; a nyilvessző hegyére az eszem szikrájából teszek, a végére pedig, tolldisznek, álmaim tarka szivárványából; s most kifeszitem az ijjat sovárgásaim erejével...

A nyil el is surrant már; fény lobog a kérdés körül. Jerünk hát oda.

Mi is legyen a művészlélek sorsa? Hogy is legyen az ő megelégedése?

Jól emlékezhetik, hogy erről beszélgettünk akkor este az ebédlőben... Mintha olyasmit emlegettem volna, hogy a szegény muzsáfnak kijut ugyan néha szép asszonyoktól, szép lányoktól egy-egy virág, — melynek illata azonban tilos: megcsókolni valónak mondják, de hozzátesszik, hogy komolyan ne vegye ám! Aztán mintha azt is mondtam volna, hogy nem elég ám a hideg csodálattal, messziről való rajongás a művész ember-szívének, — mert hát ember-szíve van neki is... S mintha még azt is mondtam volna, hogy haragszom Goethere, hogy

miért is írja így: „Ist Gehorsam in dem Herzen, ist die Liebe schon nicht fern“ — miért nem inkább: ist Hochachtung in dem Herzen...?

S maga csak ezzel a mondással nyilazott oda: „Elég magának a Muzsa!”...

Ellentmondok, — vagyis a javamra magyarázom a maga kegyetlen mondását. Vitassuk meg, mi is legyen az a Muzsa és mily alakban lehet ő elég a művészléleknek?

... Jól ismeri maga ezt az istennőt a mitológiából. Az öreg Homérosz még csak egyet emleget, a későbbi nemzedék már kilencet hirdet, kilenc szép nővért, kik a művészetek papjait és papnőit az ihlet szalagján vezetik a szépség birodalmában. De nemcsak a poeták néznek rájuk; szigorú tekintetével feléjük fordul a tudományos kritika is. És megállapítja róluk a szürke, egyszerű tételt, hogy ők bizony mind a kilencen csak tarka szép személyekké felfújt névbuborékok. A muzsák, a Mnemosyne leányai, csak az emlékezet leányai; vagyis ők tulajdonképp maguk a művészetek, melyek az emlékezettel összefüggnek, mint minden más szellemi tevékenységünk, és a muzsák egyuttal azok a hatások is, melyek a művészetek befolyásolják, ihletre, munkára hangolva őket.

Nézzé csak, mit csinált itt a szigorú analízis: a poeták fohászaitól illatos légkörűkből virágos trónjaikról, hogy leszállította az isteni leányokat; megölte őket! Megfigyelte már bizonyára az alkonyi felhőket: mikor a nehéz homály az utolsó sugarakat a látóhatár alá nyomja, hogy elszáll azokról a felhőkről a rózsás lehellet s csak szürke foltok maradnak az égen, melyek aztán a sötétségbe halnak. Így jártak a muzsák is. Bocssássa meg a sugaras,

fényes tudomány, hogy hasonlatomban a „nehéz homály” szerepével tiszteltem meg. De hát ilyen ő azzal a szebb ragyogású illuzió-világgal szemben, melybe sokszor oly gyászos, pusztító fénynyel hatol be.

Nos, megvolt a Muzsa temetés, nézzünk szét, mi maradt meg?

Bizony fölkél meg lenyugszik továbbra is a nap, ad fényt, meleget annak az óriási halandó-bolyagnak, melyet embereknek linak és akik közt még mindig járnak kelnek nemes álmodozók, eszményimádók és eszmény-tesztelők. Ezek a művészek. A mitológia adott nekik Muzsát, de hát a Muzsát már eltemettük, a tudomány sugárköteleivel eresztettük őt le a semmisségbe...

Megmaradt hát a művész, meg a való világ körülete, a nagy milieu, mely ontja reá az impressziókat.

Igen, csak a művész, meg a milieu-je maradt meg. S most busuljunk-e a Muzsán, az elveszett lenge nőalakon?

Hiszünk az Istenségben, a lélek halhatatlanságában — de tündérek, manók, kísértetek, görög istenek, ó-germán istenek... ezek mind elmaradhatnak. Vagy igen, van helyük a mesék világában, hová a művészlélek gyakran betérek, de hát a művészlélek is tudóval lélegzenek s részük, köteles részük van a földi életben.

S az a „földi élet” nem is marad sivar a pogány babona tarkaságai nélkül. — Szép ez a nagy milieu, mely szívében hordja a földet s a körül teletűzködi a nagy világűrt napokkal, csillagokkal; ad játékot a szemnek: fény, homály, színek változásait; ad valóságos és mégis mese-szerű impressziókat a fülnek: villám-dörej, tömegek jalkiáltásait — meg álmos csalogány éne-

korosmába. Elvégre pislogó világitás mellett is meg lehet különböztetni az alsót a nyolcastól, a pilseni sört a becskerekitől. A villammű vezetősége talán titokban a „társas élet“ fejlesztésén működik? Ez volna a jelenlegi állapot egyetlen mentsége.

— Kubelik Jánról, aki folyó hó 25 én tartja egyetlen hangversenyét Nagybecskerekben, a „Vasárnapi Ujság“ című előkelő szépirodalmi lapunk a következőket írja: „Kubelik oly bámulatos hegedős, hangszerén annyit tud, hogy az csodával határos. Néhány száz évvel eselött megégették volna érte, mint boszorkányt.“ Ezt írta egy bíráló a fiatal hegedűvirtuózzal szembe, hadd hallják meg azok is, akiknek eddigi előadásaira nem sikerült bejutniok. Kétségtelenül nagy hegedős ez a fiatal ember, aki a csehországi Michle községben 1880. dec. 27-én született. Virtuózítás dolgában Kubelik Ján ma valóban páratlan. Meg tud csinálni olyan dolgokat, amikre más nem is gondolhat; egymástól messze eső hangokat (duodecimákat) játszik futamokban, trillázva; játszik alig elképzelhető sebességgel, egyszeresmind erősen és mindig biztos, tiszta hangoztatással. Az ilyesmit csak az képes kellőleg méltányolni, aki maga is elég jól hegedül s azonfelül, mikor Kubelik rendkívül nehéz hegedűdarabját hallja, egyszeresmind maga előtt látja, szeme elé tudja képzelni a darab irrott hangjegyzeit is. Művészet dolgában, vagyis, hogy játéka csupa érzés legyen és örömet, bánatot, lelkesedést keltsen hallgatójában, az előadott mű jellemzetesebb részeit valóban jellemzetesebbé tüntetve föl, de a kevésbé lényeges részleteken sem suhanva át, hanem azokat is őket megillető módon értékesítve: ebben a tekintetben még nem kész művész, de tüneményes virtuózzal egy csapásra meghódította a budapesti közönséget. Kubelik, mielőtt külföldi körutjára indulna, hazánk több vidéki városában is fog hangversenyezni.

— Megint hó. Már-már beletöröttünk a locs-pocs időbe, az elkeseredett sétalók kifakadásába s időjárás munkatársunk nem tudott egyebet regisztrálni, mint ezt a döcögő pentametert: „Juj be pocsék az idő, lomha az emberiség!“ Ma reggel aztán megváltozott minden. Az olvasztékos idő alábbhagyott s vékony hóréteg borította a gyöngén megkeményedett sár kupacokat. Amit tehát a magyarok karácsonya elmulasztott, meghozta a szerbeké, akik nagyra is vannak vele, hogy az ő kis Jézusok fehér karácsonyt hozott nekik. Csak aztán tartsa is magát valamelyest, nehogy úgy járjanak vele, mint a magyarok, mert akkor időjárás munkatársunk megint csak a fentebb citált rossz versével, meg annak szomorú igazságával fog benünket delectálni.

két, női hajszálak lágy zizzenését s nem feledkezik meg az a nagy milieu a többi érzékről sem és kelt a lélekben eszméket, érzéseket, álmokat, vágyakat s mindezeket forgatagos, bűvös táncra perdíti.

Van tehát ami ihletet adjon a művészeknek itt a való világ, ez a „Muza“!

Es azután . . . végül van ám a természetnek, a milieu nek egy legszebb alkotása, csúcspontja és férfi-szivre nézve kikristályosodása: a nő, a nő . . .

Szálljunk csak le most a forró beszédből egy pillanatra, — legyünk matematikusok, azaz kérjünk tőlük egy eljárást kölcsön: a behelyettesítést.

A Muza = a milieu, a világ.

A világgal pedig fölér az ő legszebb alkotása a nő, tehát tegyünk az egyetlenbe a milieu helyett a nőt. Így ezt nyerjük:

A Muza = a nő (a milieu-képviselő.)

S ha művészléleknek jogos része van a milieu-ből, mert hiszen benne él s főképp, ha már a mitológiai kisasszonytól a milieu vette át a buzdító, ihlető szerepet: miért ne várhatná egy congeniális milieu-képviselőtől az állandó ihletést, a boldogító közelséget az a művészlélek? Hiszen neki is ember-szive van és érzéseinek nem csak írópapírra, festő vászonra vagy zongorabillentyűkre van utjuk, hanem a lelke izzó szivárvány-színeivel szépen tudna ám irni egy lánylélek fehér lapjára valami hosszú boldogító történetet! . . . Eppur.

— Az „örökimádás templom“ torontálvármegyei gyűjtő-bizottsága ezton is felkéri mindazokat a lelkes honleányokat, akik az említett templom céljaira perselylyel vagy ivvel adományokat gyűjtöttek, hogy a még náluk levő perselyeket, illetve összegeket a bizottsághoz, Nagybecskerekre mielőbb beküldeni szivesek legyenek.

— Hirlapírók estélye Verseczen. Verseczről írják lapunknak, hogy a V. H. O. Sz. javára szombaton este rendezett multság fényesen sikerült. Rég láttak oly előkelő és díszes közönséget a Glücksmann-szálló vigadó termében, mint ezuttal. Az érdeklődés központját Danczkay Sarolta operanékesnő művészi éneke képezte. A jeles művésznő minden száma lelkes tapsra ragadta a nagy hallgatóságot. Az estélyen közreműködtek még a következő műkedvelők: Waldherr Irma és Frankl Aranka kisasszonyok, Horváth Hermanné, Dajkovitsné és Obradovicsné, továbbá Milykovits György, Dajkovits János és Trampits Krisztian, a kik mind elismerő dicsőretet érdemelnek. Az estély erkölcsi és anyagi sikere fölött úgy a közönség, mint különösen a verseczi hirlapíró-kartársak meg lehetnek elégedve.

— Katonatisztek estélye. Mint tegnapi számunkban említettük, a temesvári katonazene vonós része a hó 11-én (csütörtökön) este 8 órakor hangversenyt rendez. A tisztikar, amely a kaszinónak tagja, ezton hívja meg a kaszinó összes tagjait és hozzátartozóit. A hangversenyt tánc követi.

— A Délmagyarországi Tanító-egyesület ez idei nagygyűlését Nagy-Kikindán tartja meg. E derék testület minél imponzánsabb leendő fogadtatására a város polgármestere a tanügy iránt érdeklődő polgárságot értekezletre hívta meg. Az egybegyűltek megválasztották a rendező bizottságot. E bizottság 150 tagból áll, dr. Bogdán Zsivkó polgármester, mint elnökkel az élén. Jegyzői: Augusztin Miklós városi főjegyző és Hoffman János közönségi iskolai igazgató, pénztáros: Martin János, ellenőr: Petrovics Milán. A nagy rendező-bizottság a maga kebeléből megválasztotta az egyes albizottságokat. Fogadó-bizottság: 24 tag, elnöke: dr. Bogdán Zsivkó polgármester, alelnök: Augusztin Miklós főjegyző, jegyző: Kolb Vilmos. — Levelező-bizottság 10 tag, elnök: Sziller Károly, alelnök: Práger Benő, jegyzők: Geleji Frigyes, Miskovits János. Vigalmi bizottság 24 tag, elnök: Vachtel Leó, alelnök: dr. Veszelinovits Iván, jegyző: Lákovits Szilvákó. — Elszállásolási bizottság. Elnök: Müller József tanácsnok, alelnök: Bogdán Márkó, jegyző: Schmidt István. — E bizottságok a Délmagyarországi Tanító-egyesület elnökségével folyton érintkezésben lesznek, hogy a július hó 9., 10. és 11 én tartandó nagy-és közgyűlésre egybeseregülő sok százra menő tanítókat és tanügybarátokat minél méltóbb fogadtatásban részesíthessék.

— Nyomdász-bál. A helybeli nyomdászok szintén kivesszik részüket a farsang örömeiből, amennyiben február hó 3 án a kaszinó termeiben zártkörű táncmulatságot rendeznek. A rendező-bizottság permanenciában van s a napokban kezdi meg a meghívók szétküldését.

— Orvosi segély nélkül halt el a legutóbbi időben Hutter János hodályában több hét éven alul levő gyermek, amit a fennálló közegészségügyi törvények kihágásnak minősítenek s büntetni rendelik. A vizsgálat most folyik ebben a dologban, hogy megállapítsák, kit terhel a mulasztás abban a tekintetben, hogy a béres gyermekeknek nélkülözniök kellett az orvosi segélyt, ami talán, ha idején érkezik, megmenthette volna őket az életnek.

— MDCCCC, vagy MCM? Hogy kell 1900-at római számokkal irni? Kétféleképpen lehet: MDCCCC és MCM. Nem valami világhírességű kérdés, de például könyvkiadóknak elég érdekes. A párisi könyvbarátok egyesülete megkérdeste a felirati akadémiát, hogy hogyan írja az 1900-as évet. Az akadémia kijelentette, hogy mind a két írásmód helyes, de ő az MDCCCC-t fogja használni.

— A „Polgári Dalárda“ estélye. A nagybecskereki polgári dalárda, mely rövid fennállása óta oly sokszor adta jelét életrevalóságának, f. évi február 10-én a szegedi honvédszenekar közreműködésével dalestélyt rendez, melynek tiszta jövedelme egy díszes egyesületi zászló beszerzésére fog fordítani. A honvédszenekar eme hangverseny után még február 11-én és 12-én, esetleg 13-án is Nagy-Becsckerekben marad és a Rózsaszálló éttermében, valamint a Korona szállodában fog zeneestélyeket adni. A dalárda estélye tombolával és táncsal lesz egybekötve.

— Népszerű előadások. Pancsováról írják: Üdvös ujitást léptetett életbe Bogdanov János gazdasági tanácsnok. Vasárnap ugyanis szabad előadást tartott a város háza nagytermében a város területén életbelépett új legeltetési rendről. Ez alkalommal röviden megemlékezett azon kísérletről is, mely a cukorrépa termelés tárgyában tervben van véve. Több mint 200 gazda hallgatta végig a tanulságos felvilágosításokat és utbaigazításokat. — Bizony jó volna a föld munkásaival minél többször ilyen alkalmakból is érintkezésbe jönni. Sok félreértésnek lehetne így elejét venni.

— A sport-világ köréből. Mersdorf Péter, a mi kiváló bicikli sampionunk, aki követte nagynevű pályatársainak, a világrekordot ért biciklizversenyzőknek példáját, tudvalevőleg visszavonult a sport teréről és üzletet nyitott. De az első szerelem mindig visszatér, mondja a francia közmondás és így Mersdorf az idén újra fog versenyezni. Hiába, nem lehet attól olyan hamar elismogni, ami annyi dicsőséget szerzett valakinek! Mersdorf a mult napokban meg is kezdte a tréninget s értesülésünk szerint részt vesz már a legelső versenyeken.

— A módosi kaszinó, mely a délvidék egyik legrégebbi kaszinója, tegnap tartotta évi tisztújító közgyűlését. A választások eredménye a következő: Elnök: Hirsch Antal, alelnökök: Demkó Ferenc és Grób Ferenc, titkár: dr. Schimpl János, könyvtárnok: Osztie András, háznagy: Axmann János, ügyész: dr. Ernst Lajos, pénztárnok: Rácz József. Választmányi tagok: dr. Gyertyánffy Jenő, Horváth Zoltán, Nikolajevits István, Zsiros József, Fendler Károly, Deutch Hermann, dr. Tauszig Izidor, Deutsch Lipót, Longinovits István és Rankov Lajos.

— A részletügyletek és a Kuria. A részletügyletek egyik sarkalatos pontját képezi mindmáig s a legtöbb részletre történt eladásról szóló szerződésben benne van az a kikötés, hogy a részletfizetések elmulasztása esetén az addig fizetett részletek elvesznek, az eladó javára. A Kuria egy legutóbbi határozata erőlyesen megátadja e kikötés érvényességét, kimondván, hogy ha az adásvételi szerződésben nincs kikötve az, hogy a megfizetett vételár-részletek bánatpénzvagy kötbér-minőségüknek tekintendők, úgy az a kikötés, hogy a további részletfizetések elmulasztása esetében a már teljesített részletfizetések az eladó javára elvesznek, — már tekintettel az 1877: VIII. t. c. 2. §-ára is — a vételári tőke járulékanak, tehát kámatnak vehető, mely az e tekintetben megengedett mennyiséget nem haladhatja meg.

— Arcképes vasuti igazolványok. Az államvasutara váltott kedvezményes arcképes igazolványok eztonul a nagyikinda—nagybecskereki vonalra is érvényesek. Ugyanis a Nagyikinda—nagybecskereki vasut-társaság mult évi december hó 23-án 1300. szám alatt arról értesítette a hozzája féláru arcképes vasuti igazolványokért folyamodó tisztviselőket, hogy a Nagyikinda—nagybecskereki vasut-társulatnak a Szeged—karlovai h. é. vasutal való egyesülése 1900. évi január hó 1-ével kezdődőleg határozatlanlag kimondatván, életbe fog lépni az új üzletkezelési szabványszerződés szerinti gyakorlat, mihez képest a M. A. V. által kibocsájtott arcképes igazolványok a nagyikinda—nagybecskereki vonalra is érvényesekké válnak. Ennélfogva a nagyikinda—becskereki vonalon az arcképes igazolványok kiszolgáltatása beszünttetettek.

— Duplán. A koronaszámítás behozatala ugyancsak megzavarta azoknak a fejét, akik nem igen állanak barátságos lábon a számokkal. Annnyira előveszi őket a buzgalom, hogy nemcsak a pénzt számítják duplán, hanem minden más mennyiséget is. Így például, mikor tegnap egy járásbírósi tárgyaláson a bíró a vádlott korát kérdezte, az nyugodtan válaszolta:

— Hetvennyolc.

A bíró meglepetve nézett végig a külsőleg javakorabeli emberen.

— Ugyan, ez lehetetlen.

— As az, bocsánat! Tévedésből koronában számítottam. Csak harminckilenc éves vagyok . . .

— Rabló cigánykaraván. Vakmerő rablást követtek el Billéd községben. Egy csapat rabló éjjel megtámadta Fricz Jakab birtokost és az istállójából elrabolták az összes lovakat. A rablók zajt ütöttek az istállóban és a lármarra fölbredt a birtokos is. Befutott az istállóba, elakarta riasztani az éjszakai látogatókat. Azok azonban többen voltak és nem ijedtek meg tőle, hanem

botokkal úgy elverték, hogy az ágyban fekvő beteg lett. A megindított vizsgálat hamarosan eredményre vezetett. A rablókat elfogták a község határában, egy csapat cigány személyében. Valamennyit letartóztatták és bekísérték.

— **Állatbetegségek.** Torontál vármegye állatbetegségeinek legutóbbi statisztikája, mint a „Földmívelési Ertesítő“ közli, a következő:

Veszétség:
alibunári j. Alibunár 1 u.
Takonykór és bőrféreg: nagyszentmiklósi j. Német Csanád 1 m., Valkány 1 u., perjámosi j. Perjámos 1 u., törökbecsei j. Aracs 2 u., zombolyai j. Zombolya 1 u., Nagy-Becskek v. 8 u.

Rühkór:
nagyszentmiklósi j. Nagy-Ósz 1 l., Nagy-Szent-Miklós 1 l.

Sertésvész:
nagybecskereki j. Szerb-Elemér 1 p., nagyszentmiklósi j. Kis-Zombor 1 p., Német-Nagy-Szent-Miklós 2 u., perjámosi j. Szent-Péter 7 u., törökbecsei j. Aracs 35 u., Török Becse 11 u.

x **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájdalom, fejfájásnál, köszvényénél, csuszál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórúknál, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hatásosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerré jó eredménnyel használtott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint „Richter féle Horgony-Pain-Expeller“ vagy „Richter féle Horgony-Liniment“ kérendő és a „Horgony“ védjegyre kérünk figyelni.

Csizio ezen esztendőről.

Jószemű vén vagyok s bár a korom gyatra. Látó szemmel nézek keletre, nyugatra. Multba, jövődbe én egyaránt látok; Elmondom, mit látok, ha meghallgatjátok.

Tél.

Örül a korcsmáros, mert van elég jég már, Gyártotta azt hőven a mennybéli jéggyár. Fagyos a természet, mint a fukar gazda, Aki a vendéget zord arccal riasztja. Beköszönt a farsang, zsurok, bálók járják, Szilaj kedv kíséri a táncolók árját. Bizton férjhez megy, ki egy telet táncolt át, Kiki párját kapja — zsák megleli foltját.

(Gazd. teendők: A télikabát a zálogházból kiváltandó. A frakk fényes kiválóságai tintával helyrehozandók.)

Tavaszi.

Ime, ime, látok, megnyit a jövőndő. Bátoran megjósolom, tél után tavasz jó. Szerte olvad a fagy, megenyhül a lég is, Zöldelnek a mezők, zöldel a poézis.

(Gazd. teendők: A téli kabát ismét becsapható. Beszerzendő egy gummi köpeny, amely igen olcsó és übereiher helyett hordható szárazon és visen.)

Nyár.

Bár e korrekt sorrend már kissé banális, Tikksasztó hevével eljő majd a nyár is. Nincs baja ilyenkor, csupán a betegnek; Az egészségesek gyógyfürdőbe mennek. Mig a nap lánghevet pazar kézzel osztja, Megtelik zsufolt Marcoin kioszkja. Fagylalt, limonádé, jégkáv van ottan, Bár én a konyakot szeretem legjobban.

(Gazd. teendők: Mindenki vonuljon el mellenczei nagynénjéhez nyaralni és küldözgesen onnan a mosgó-postával tátrafüredi ansikskártyákat. Fehér flanel-ruha okvetlenül beszerzendő.)

Ősz.

Kurtulnak a napok, hervadnak a lombok, Gyűlnek, egyre gyűlnek az atyai gondok. Minden atyát mostan hidegjelölés kin ráz, Mert páholybérlet kell, megnyilik a színház. A nyári smokserég állandóvá válik, És platonikus szeret mindhalálig. Legtöbben szeretik a drámai szendét, Pedig a smok még a szendénél is szendébb!

(Gazd. teendők: A virágcsokrokra jobban ajánlom a Kugler-küldeményeket. Ennek jobban örül ő. Mert a virágot csak szagolni lehet, de a Kugler-bonbont szagolni is lehet megenni is.)

Százszentendős jövőndömondó.

Irodalom.

— **Az idegenforgalomról,** könyvnek is beillő füzet jelent meg „Szerény“ álnév alatt, a munka címe: Az ország és fővárosunk idegenforgalma. Szerző szakszerű részletességgel reá mutat arra, hogy mikép kell az e téren eddig elkövetett mulasztásokat jóvátenni; megmondja, mit kell tennie a fővárosnak, az államnak, a magyar államvasutaknak és mit a vidéknek. Kimutatja, hogy jó magyarjaink évenként milliókat visznek ki külföldre, főleg Ausztriába, holott mi e milliókkal szemben eddig nem voltunk képesek az idegenek után csak százakra menő nyereségekre is szert tenni. A könyv Singer és Wolfner kiadóknál jelent meg, ára 2 korona.

TÁVIRATOK.

Jenő főherceg betegsége.

Budapest, január 9. (A „Torontál“ ered. távirata) Bécsből jelentik: Jenő főherceg, a ma kiadott orvosi bulletin szerint, hidegteleléssel egybekötött influenzában szenved.

Az osztrák-magyar bank.

Budapest, január 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Az osztrák-magyar bank főtanácsának mai ülésén beterveztették az évi mérleget a lefolyt 1899. évről. E szerint az osztrák egy-egy részvény után száz két korona, ami 8 1/2% kamattjövdelemnek felel meg. A jelentés szerint a helyzet teljesen kielégítő. A mostani kamatlábat semmi irányban sem fogják megváltoztatni.

A Pester Lloyd új szerkesztője.

Budapest, jan. 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Bécsben megjelenő „Fackel“, a külügyminiszteriumhoz közel álló hetilap szerint, Falk Miksa, orsz. képviselő legközelebb visszalép a „Pester Lloyd“ szerkesztőségétől. Utódja Dóczi Lajos, a külügyminiszterium egyik főtisztviselője, ismert jeles író lesz.

A délafrikai háború.

Budapest, január 9. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból jelentik, mai kelettel: A woolwichi ágyu-gyárt utasították, hogy annyi gyorstüzelő ágyut állítson elő, amennyit csak elkészíteni képes. A nyolcadik hadtest csapatainak hajóra szállítását holnapután, esütörtökön kezdik meg.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1900. január 9.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	100 kilogr. ára		kilo	100 kilogr. ára	
		frtől	frtig		frtől	frtig
Bánsági	ó	76	7.55	7.60	80	8.05
Tiszavidéki	„	76	7.55	7.65	80	8.10
Pestvidéki	„	76	7.50	7.60	80	8.05
Bácskai	„	76	7.70	7.85	80	0.

Rozs		kilo	
uj	elsőrendű	70-72	6.20
„	„	—	6.05
„	„	60-62	5.65
„	„	62-64	5.45
„	„	64-66	0.-
„	„	66-68	5.35
Zab	„	89-91	4.80
Tengeri	„	—	0.-
„	„	—	0.-

Határidő-üzlet.

Budapest, jan. 9. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Kínálat kielégítő, a kereslet azonban gyöngé. Az árak meglehetősen tartották magukat. Kötetett:
Buza 1900. áprilisra 7.67—7.68
Buza 1900. szept.-re 7.83—7.84
Rozs áprilisra 6.34—6.35
Zab áprilisra 5.00—5.01
Tengeri 1900. májusra 4.91—4.92

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskekerekre, illetve Nagy-Becskekerekről.
Érvényes 1899. november hó 1-től.

Érkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:
Zombolyáról: délelőtt 8 óra 49 p.; éjjel 9 óra 46 p.
Pancsováról: este 6 óra 09 p.
„ (Antalfalva, Számos, Szécsányon át) d. e. 11 óra 45 p.
Antalfalváról: reggel 7 óra 21 p.
Temesvárról: délelőtt 11 óra 45 p.; este 6 óra 37 p.; éjjel 9 óra 46 p.
Verseczről: délelőtt 8 óra 49 p.; éjjel 9 óra 46 p.
Alibunárról: éjjel 9 óra 49 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) délelőtt 11 óra 20 p.; este 6 óra 45 p.
Csösztelekről: (keskenyvágányu vonal) reggel 6 óra 24 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnap).
b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarra:
Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:
Zombolyára: éjjel 3 órakor; délután 5 óra 30 p.
Pancsovára: reggel 8 óra 07 p.
„ (Szécsány, Számos és Antalfalván át) éjjel 3 órakor.
Antalfalvára: este 6 óra 40 p.
Temesvárra: éjjel 3 órakor; délelőtt 9 óra 31 p.; délután 5 óra 30 p.
Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 5 óra 30 p.
Alibunárra: reggel 5 óra 59 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 10 óra 36 p.; este 6 óra 03 p.
b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarról:
Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délelőtt 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

VASUT-ÜGY.

198.724/99. szhoz. M. kir. államvasutak.

H i r d e t m é n y.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a Debreczen állomáson létesítendő új felvételi épület előállítására szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek, Budapest, a magyar királyi államvasutak igazgatósága magas építményi ügyosztályában (VI., Teréz-körút 56. szám, III. emelet, 14. szám) és Debreczenben az üzletvezetőség pályafentartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Az ajánlatok legkésőbb 1900. évi január hó 30-án déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési főosztályánál (VI., Teréz-körút 56. szám, II. emelet, 10. ajtó).

Az ajánlatok 50 krajcáros, az ajánlat mellékleti ivenként 15 krajcáros bélyeggel ellátva, lepe cséttelve és következő felirattal nyújtandók be:

„Ajánlat a debreczeni felvételi épület létesítésére.“

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1900. évi január hó 29-én déli 12 óráig 16.000, azaz tizenhatezer korona pánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak főpénztáránál, (Andrássy-ut 75. szám, földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Budapest, 1899. évi december hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjazatik.)

VASUT-ÜGYEK.

189.342/99. számhoz. Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak alóli igazgató sága 1900. év folyamán összegyűlő és nélkülözhetővé való különböző ócska anyagokat (sinek és fémművek kivételével) értékesíteni óhajtván, ezek eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet.

Az átengedett anyagok átvétele és eltávolítása tekintetében az alább idézett feltételek irányadók, de az 1900. évi november hó végéig összegyűlendő anyagok feltételül ugyanazon év december hó 25-ikéig, a december hóban összegyűlendő pedig a következő 1901. évi január hó 25-ig veendő át s távolítandók el.

A pályázni kívánók kéretnek, hogy beirt ivenként 1 koronás magyar bélyeggel ellátott ajánlataikat a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag- és leltár-beszerzési szakosztályához (VI., Andrassy-ut 73. II. em. 43. ajtó) következő címmel: „Ajánlat ócska anyagok megvételére a 189.342/99. számhoz“ 1900. január hó 18-ik napjának déli 12 órájáig benyújtani sziveskedjenek.

Az ajánlatok kizárólag ezen célra rendelt és az említett anyag- és leltár-beszerzési szakosztályban egy példányban ingyen kapható ajánlati nyomtatványon és annak rovatainak pontos kitöltése mellett állítandók ki.

A magy. kir. államvasutak részéről határozottan kikötetik, hogy az anyagokért felajánlandó egységárak vagy az illető gyűjtőszertárban vagy pedig az ajánlatban meghatározandó távolságra való bérmentes szállítás kikötésével tételesen, honnét a vevő fél az anyagot saját költségén tartozik továbbítani. Oly kikötés, hogy az anyag a fél tetszése szerint meghatározandó állomásig szállíttassék határozottan mellőzendő, mert az ilyen ajánlat tényleges értéke a többi ajánlatával szemben nem bírálható meg, a bérmentes szállítás csakis a máv. saját vonalaira köthető ki. Nem az általunk kiadott nyomtatványon kiállított, vagy fentiekől eltérő feltételeket tartalmazó ajánlatok nem vehetők figyelembe.

Az ajánlattevő magára nézve is kötelezőnek elismeri az ócska anyagok eladására vonatkozó és 122291/96. szám alatt fennálló feltételeinket, melyeket aláírásával és ivenként 30 filléres magyar bélyeggel ellátva okvetlenül ajánlatához csatolni tartozik.

Ezen feltételek nyomtatványtárunknál példányonként 30 fillérért megszerezhetők. Vidékieknek ezen feltételek a m. kir. államvasutak nyomtatványtárához intézendő írásbeli megkeresésre a megfelelő ár és a szükséges postabélyeg előzetes beküldése esetén megküldetnek.

Bánatpénzképen a megvenni szándékolt mennyiség és az azért felajánlott egységár szerint kiszámított értékösszeg 5% a az ajánlat benyújtására kitűzött határnap előtt egy nappal déli 12 óráig készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban főpénztárunknál leteendő. A bánatpénzt az ajánlattal egy boríték alatt nem szabad beküldeni.

Egyéb, vagy lebonyolított ügyletek biztosítására letétünkben lévő bár felszabadult biztosítékok ezen ajánlatokhoz nem fogadtatnak el bánatpénzül.

Bánatpénz vagy a fentidézett aláírt feltételek nélkül, úgy szintén elégtelen bánatpénzzel vagy elkésve beérkező ajánlatok vagy olyanok, melyek a feltételektől eltérnek, figyelembe vételre nem számíthatnak, úgy szintén olyanok sem,

melyekben javítások vagy vakarások fordulnak elő. Pótajánlatok egyáltalában nem vétetnek tárgyalás alá.

Az ajánlati ár korona értékben számokkal és betűkkel olvashatóan kiteendő.

Az ócska anyagoknak esetleges csomagolási költségeit a vevő cég tartozik viselni.

Az ajánlattevő ajánlatával a pályázat eredményének eldöntéséig kötelezettségben marad, ezt tehát időközben vissza nem vonhatja.

Az ajánlatok tetszés szerinti részmenyiségre szólhatnak, de a magy. kir. államvasutak igazgatósága is fentartja magának azon jogot, hogy tetszés szerinti részmenyiséget engedhessen át, melyet ajánló, ha csak ellenkezőt ki nem kötött, elfogadni köteles.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága fentartja továbbá magának a jogot, hogy az ajánlatok közt, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson s hogy végre a cél elérésére másféle intézkedéseket is teheszen.

Budapest, 1899. december hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

HIRDETÉSEK.

12866. t. szám 1899.

24-1.1

Arverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbíró, mint t. számú közbíró teszi, hogy Popov Rankó karlovai lakos végrehajthatónak, Szmilyanszki Száva karlovai lakos végrehajtást szenvedő elleni 60 frt s jár. iránti végrehajtási ügyében a területén levő Karlova község határában fekvő 463. számú t. számú A. I. (630—631.) hrsz., 113, 112. ösz. a foglalt ház és 400 □-öl beltelek az 1881. évi LX. t. c. 156. §. d) pontja értelmében egészen, vagyis a végrehajtáson kívül álló öz. Tibity Alexané szül. Szmilyanszki Szavetta társtulajdonos jutaléka is 320 frt kikiáltási árban a c) 3. a. öz. Szmilyanszki szül. Krsztonosity Mária javára bekebelezett özvegyi jog épességben hagyása mellett, a mennyiben azonban az ingatlan a szolgálmi jog fentartásával oly árban adatnék el, mely a szolgálmi t. számú bejegyzését megelőző teher-tételek fedezete szempontjából ezennel 60 frtban megállapított összeget meg nem ütné, az arverés hatálytalanná válik s az ingatlan a szolgálmi jog fentartása nélkül nyomban az 1900. évi január hó 25-ik napján d. e. 9 órakor Karlova községében arverés alá fog bocsátatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én kelt 3333. számú Igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában jelölt és óvadékképesnek nyilvánított értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elis. ervényt át-szolgáltatni.

Vevő köteles a vételért 3 egyenlő részletben és pedig az első az arverés jogerőre emelkedése után 30 nap, a másodikat 60 nap, az utolsót 90 nap alatt, mindig az arverés napjától számítandó 5% kamattal együtt a törökbecsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerű letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vételár után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az arverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbíró t. számú irattárában és Karlova község elöljáróságánál megtekinthetők.

Kelt Törökbecsén, a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál, 1899. évi november hó 14-én.

Szabó,
kir. aljbíró.

11867. t. szám 1899.

28-1.1

Arverési hirdetmény és arverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közbíró teszi, hogy Kis szül. Kadics Mária, nagybecskereki lakos végrehajthatónak, Molnár-Botka Józsefné szül. Halász Katalin végrehajtást szenvedő elleni 40 frt 40 kr. s jár. iránti végrehajtási ügyében az arverést elrendelte.

Ennek folytán a n. becskereki kir. törvényszék területében levő Nagybecskerek község 422. sz. t. számú 1159/a/1. hrsz. alatt felvett 723. ö i számú ház 150 □-öl beltelekkel 1440 frt kikiáltási árban 1900. évi február hó 7-ik (hetedik) napjának déli 10 órájkor ezen kir. törvényszék telekkönyvi helyiségében megtartandó nyilvános arverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az arverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is eladani fog.

2. Arverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10% át, vagyis 144 forintot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. m. rendelet 8. §-jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. c. 170 §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az arverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék t. számú irattárában és a helybeli városi tanácsnál megtekinthetők.

Kelt Nagybecskereken, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál, 1899. évi november hó 8-án.

Dr. Selymessy,
kir. törvényszéki bíró.**Hirdetések**

felvétetnek

a lap kiadóhivatalban.